

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการป้องกัน โรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5

ผู้วิจัย ศุภฤดี เจริญสุข

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสูงศึกษา
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ประภาพรเพ็ญ สุวรรณ วท.บ. (เกียรตินิยม), ค.บ.(เกียรตินิยมอันดับ1), M.S. , Ph.D
สุรีย์ จันทรมโกลี วท.บ, M.P.H., ส.ด.
ศิริกุล อิศรานุรักษ์ พ.บ., M.P.H., วุฒิปริญญาโทวาริชศาสตร์
สุปรียา ต้นสกุล ค.บ. , ค.ม.

วันที่สำเร็จการศึกษา 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

โรคเอดส์ มิได้เป็นปัญหาของผู้ป่วยและครอบครัวเท่านั้น แต่ยังเป็นโรคที่เป็นปัญหาทางสังคมอีกด้วย ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีปริมาณของผู้ติดเชื้อเอดส์เพิ่มสูงขึ้นมากประเทศหนึ่งในโลก แม้ว่าอุบัติการณ์ติดเชื้อเอดส์จะลดลง แต่จำนวนของผู้ป่วยเอดส์ที่ต้องการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลยังคงมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากโรคเอดส์เป็นโรคที่มีระยะของการฟักตัวของเชื้อยาวนาน ฉะนั้นเพื่อเป็นการป้องกันโรคเอดส์ การพัฒนาทักษะชีวิตได้ถูกเสนอแนะว่า น่าจะเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันโรคเอดส์ ในการสร้างความสามารถทางจิตสังคม เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ที่ถูกต้องเหมาะสมในสังคมของโลกยุคปัจจุบัน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยนำแนวคิดทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลกและทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ

แบบสอบถามประยุกต์ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยวิธีจับฉลาก นักเรียนกลุ่มทดลองมี 37 คน (ชาย 21 คน หญิง 16 คน) และนักเรียนกลุ่มควบคุมมี 35 คน (ชาย 15 คน หญิง 20 คน) นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งประกอบด้วยแผนการสอนจำนวน 8 แผน ที่ประยุกต์มาจากแนวคิดทักษะชีวิตศึกษาขององค์การอนามัยโลกและทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม เพื่อพัฒนานักเรียนในด้านความรู้สึกต่อคุณค่าในตนเอง ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา ทักษะการปฏิเสธ โดยสอนในหน่วยการเรียนรู้เรื่องโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวิชาสุขศึกษา ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในหลักสูตรของโรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยใช้แบบสอบถามด้วยตนเอง 3 ครั้ง คือ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สถิติ STUDENT'S T-TEST และ PAIRED T-TEST วิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดย PEARSON'S PRODUCT MOMENT CORRELATION COEFFICIENT.

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการปฏิเสธ และพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และพบว่าคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิเสธสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของคะแนนเฉลี่ย ของความรู้สึกต่อคุณค่าในตนเอง ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ในระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งอาจเนื่องจากทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล เป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาในการพัฒนา และในระยะติดตามผล ความรู้สึกต่อคุณค่าในตนเองของกลุ่มเปรียบเทียบสูงกว่ากลุ่มทดลองเล็กน้อย เพราะความรู้สึกต่อคุณค่าในตนเองจะเกิดขึ้นได้นอกเหนือจากกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตแล้ว ยังเกิดจากสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ด้วย และผลจากการวิจัย พบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกต่อคุณค่าในตนเอง ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ทักษะการปฏิเสธกับพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ผลจากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อป้องกันโรคเอดส์ ช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์มากขึ้น ดังนั้น โปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตนี้ ควรนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษา และเยาวชนกลุ่มอื่น ๆ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในสภาพที่ซับซ้อนของสังคมไทยปัจจุบัน